

FAN, TA'LIM VA AMALIYOT INTEGRATSIYASI

ISSN: 2181-1776

Abduyeva Sitorabonu Savriddin qizi ¹

¹ Buxoro davlat pedagogika institute, Jismoniy tarbiya va sport kafedrası o'qituvchisi

YOSH GANDBOLCHI MUTAXASSISLARNI TAYYORLASHNING PEDAGOGIK ASOSLARI

Annotatsiya: Ushbu maqolada gandbol mutaxassisining talabalar bilan ta'lim jarayoniga tayyorligini namoyon etish maqsad, vosita, natija sifatida tasvirlanishi mumkin. Maqsad tayyorgarlik insonning ijtimoiy faollik vazifasi bo'lib, shaxsning faoliyatiga ijobiy munosabatda bo'lishiga va uning samaradorligini ta'minlashga qaratilgan.

Kalit so'zlar: yosh gandbolchi mutaxassis, tayyorgarlik, jismoniy sifat, qobiliyat, mahorat.

Mutaxassisning gandbol mashg'ulotiga tayyorligi tushunchasi terminologik o'zaro munosabatlarda bilan bir qatorda boshqa shartlar qo'llaniladi: vakolat, tayyorgarlik, malaka, mahorat, malaka, professionallik.

"Tayyorlik" kontseptsiyasi, tayyorgarlik jarayonining har qanday natijasiga xos bo'lib, faoliyatning individual ko'rinishlarini anglatadi.

"Erkinlik" professional bilim darajasini aks ettiradi, ularning ma'lum faoliyatda bajarilishi darajasi, tayyorgarlikning o'ziga xos xususiyatidir.

"Ustozlik" - amalga oshiriladigan faoliyat samaradorligi darajasini bildiradi.

"Qobiliyat"- kontseptsiyasi faoliyatning operatsion aspektiga urg'u beradi - ma'lum bir ketma-ketlik va o'zaro bog'liqlikda professional harakatlar bajarish uchun bilim va standartlarga rioya qilish.

"Kasbiylik" maqbul ijtimoiy talablarga, mutaxassislikka ega bo'lishga asoslangan faoliyat mavzusining ideal maqomini belgilaydi. Ko'rinishidan, bu tushunchalarning har biri tayyorgarlik bilimidagi yondashuvning natijasidir. Biroq, hodisaning bir necha ma'nolari

mavjud bo'lsa, ularni umumiy tasnifga tushirish kerak, bu holatda "tayyorlik" atamasi u bilan o'zaro aloqada umumiy sifatida taklif etiladi.

Chichikin V.T. 1998 yilda u jismoniy madaniyat mutaxassisi kasbiy ehtiyoj va qobiliyatlarga asoslangan mustaqil, shaxsiy ta'lim sifatida professional tayyorgarligini aniqladi. Shunga asoslangan holda, biz yosh gandbolchi mutaxassislarni tayyorlashda ushbu olimning qarashlarini tahlil qildik. U ijtimoiy munosabatlarni shaxsiy funksiyalar tizimiga aylantirishning me'yoriy darajasi bilan tavsiflanadi va faoliyatga munosabat va uning samaradorligini belgilaydi. Bunday ta'limga erishish mutaxassisning professional tayyorgarligini ta'minlash, tayyorlik to'g'risida dastlabki g'oyalar yuzaga kelishi va kasbiy tayyorgarlikni tashkil etishda tartibga solishni boshlash imkoniyatini aks ettiradi.

"Standart daraja" atamalarining kombinatsiyasidan foydalanish professional faoliyatni ob'yektiv tarzda aniqlanadigan aniq tarixiy munosabatlar tomonidan ob'yektiv aniqlangan minimal va maksimal ifodalashga ega bo'lgan o'lchovning belgisini anglatadi. Shaxsiy funksiyalar tizimi shaxsiy rivojlanish uchun ijtimoiy talabni, qobiliyat va ehtiyojlarni integratsiyalashuvini aks ettiradi, bu faoliyatga ijtimoiy jihatdan ahamiyatli munosabatda va uning ijtimoiy ehtiyojlarini qondiradi. Qobiliyatlarni aniqlashda (integratsiyalashning asosi sifatida) tanlov uning asosiy tarkibiy qismini aniqlaydi.

Tayyorlikning umumiy tushunchasi sifatida namoyon bo'lish xarakterli xususiyatga ega: xolislik (biror narsaga tayyorlik), aspektivlik (komponentlarning tarkibi, ularning xususiyatlari), yaxlitlik (tizim sifatida), vakolatlilik (kasbiy faoliyatga mos funksiyalarni ifodalash) va o'lchash. Natijada, muhokama qilingan kontseptsiyalarning bir-biriga mos keladigan ketma-ketligi (VT Chichikin) yaratilgan. Butunlik - tayyorlikdir. Mavzu - kasbiylik. Eng muhimi - vakolat. Vakolatlilik - malaka. O'lchov - mahorat.

Kelgusida gandbol mutaxassisining talabalar bilan ta'lim jarayoniga tayyorligini namoyon etish maqsad, vosita, natija sifatida tasvirlanishi mumkin. Maqsad tayyorgarlik insonning ijtimoiy faollik vazifasi bo'lib, shaxsning faoliyatiga ijobiy munosabatda bo'lishiga va uning samaradorligini ta'minlashga qaratilgan.

Realizatsiya ijtimoiy munosabatlarning shaxsiy funksiyalar tizimiga aylanishi tufayli yuzaga keladi. Tayyorlik vositasi bu turdagi faoliyatga nisbatan qobiliyatlar, ehtiyojlar mavjudligi va amalga oshirilishi, ularni tatbiq etish mexanizmi ularning kasb talablariga muvofiqligi. Natijada kasbiy tayyorgarlik doirasida ta'lim faoliyati uchun tayyorgarlik darajasini aniqlaydi. Dastur mexanizmi ijtimoiy jihatdan aniqlangan minimal-maksimal chora-tadbirlarga erishishdir.

Tayyorlik tarkibi empirik tarzda namoyon bo'lolmaydi va to'g'ridan-to'g'ri parchalanish uchun kirishi qiyin. Tayyorlik tuzilishini aniqlash vazifalarini hal qilish uchun strukturaviy-funksional tahlil (Volkov, Mikadze) eng maqbul hisoblanadi. Tayyorgarlikning tarqalishining ustuvor asoslaridan biri bu faoliyatning mazmuni haqidagi g'oyalarni e'tiborga olishdan iborat tayyorgarlik shakllanmoqda va unda amalga oshiriladi, uning mohiyatini aks ettiradi. Umumiy nazariy tushunchalarga muvofiq, faoliyat tarkibida uning tarkibiy qismlarining uchtasi bor: axborot, motivatsion, operatsion [L.A. Zelenov - 2].

Tanlangan qismlar izchil (integral ta'sirining ta'siri), nisbatan mustaqil. Biroq, biron bir tarkibiy qismning yo'qligi faoliyat jarayonining buzilishiga, natijaning kamligi sabab bo'lishi mumkin. Tanlangan tarkibiy qismlar umumiydir, boshqalari ishlab chiqariladi, o'ziga xos ob'yektiv funksiyalarga ega. Tayyorgarlik tarkibiy qismlarining belgilangan tarkibi har qanday turdagi va to'liq hajmda ishlash imkoniyatini aniqlaydi.

Tayyorlikning tarkibiy tuzilmasi kontseptsiyasi ularning barqaror va muntazam o'zaro aloqasini anglatadi. Tayyorlikning tarkibiy qismlari universal munosabatda bo'lib, qisman o'z mustaqilligini yo'qotadi va umuman partiyalar sifatida faoliyat ko'rsatadi. Mustaqillikdan mahrum bo'lgan holda ular tayyorlik tizimining ishlashning umumiy maqsadiga bo'ysunadilar. Tayyorlikning yaxlitligi uning integratsion funktsiyalariga (faoliyatni tartibga solish) qo'shilgan.

Kelajakda gandbol mutaxassisning ta'lim faoliyatiga tayyorligi mohiyati va uni tuzishda tizimli yondoshuv asoslari bizga murakkab va ishlaydigan tizimning sifatiga ega bo'lgan tizim ob'ekti ekanini ta'kidlash imkonini beradi. Gandbol bo'yicha mutaxassisning tayyorgarligi tarkibiy qism bo'lib, tizimli va tarkibiy qismlarning rivojlanishi va ular o'rtasidagi munosabatlarning qismidir

Strukturaviy va funktsional tayyorgarlik tahlillari tarkibiy qismlarining o'zgaruvchan tarkibi aniqlandi: axborot, motivatsion, operatsion. Komponentlar, komponentlarning har bir komponentining parchalanish qiymatlarini muhokama qilish asosida kompleks tahlil qilish imkonini beradi.

Tayyorlikning axborot komponenti bilimlarni tavsiflaydi, operatsion faoliyat (ko'nikma, ko'nikma), motivatsion ehtiyojlar aniqlanadi. Ushbu komponentlarni tanlash funktsional mezonlarga muvofiq amalga oshiriladi. Faoliyatning tarkibiy qismlarining xarakterli tarkibi gandbol murabbiysi talabalar bilan ta'lim faoliyati uchun professional tayyorgarligi uchun aniq bo'ladi.

Tayyorlik (bilim) ma'lumot komponentini o'lchash ob'ektini aniqlashda biz insonning bilimlari (ijtimoiy fan, tabiatshunoslik, texnik bilimlar, inson bilimlari) ning to'rtta sohasini o'z ichiga olgan chegaralarini belgilaymiz. Umumiy nazariy tushunchalardan so'ng ushbu sohalar bo'yicha metodologik, umumiy va professional bilimlarni ajratish mumkin [L.A.Zelenov-2]. Umumiy va uslubiy ko'rsatmalar professional bilimlarda namoyon bo'lgani sababli, professional bilimlarni baholash mantiqan to'g'ri. Ushbu kontseptual yondashuv biz uchun talabalar bo'lgan kelajak mutaxassislarining faoliyatida biz uchun yo'l-yo'riqdir.

Gandbolchilarning kelajakdagi mutaxassislarni o'qituvchilik harakatlariga tayyorgarlikning motivatsion tarkibiy qismini shakllantirishda xatti-harakatlarning og'ishlariga ega bo'lgan o'smirlar bilan ba'zi qiyinchiliklar mavjud.

Birinchidan, talabalarning ushbu kontingentining o'ziga xos xususiyatlari, deviant xatti-harakatlarning tabiatini ko'rib chiqdik va bu holatning sabablari boshqacha bo'lishi mumkinligini ta'kidladi. Shu sababli mutaxassislar uchun muayyan qiyinchiliklarga olib keladigan yoshlar bilan ishlashning yagona to'g'ri sxemasi bo'la olmaydi.

Ikkinchidan, deviant talabalarning xususiyatlarini inobatga olgan holda biz maktabga, talabalarga, o'rtoqlarga va ularning oila a'zolariga salbiy munosabatini ta'kidladik. O'qituvchilar, ota-onalar, o'zlari bilan ziddiyatga tushib, bunday talabalar ko'chada, o'zlarining kompaniya doirasida vaqt o'tkazishni afzal ko'rishadi. Ushbu yoshlar bilan qilingan ish tajribasidan ma'lum bo'lishicha, mutaxassis ish kunlari mashg'ulotlarda kunlik yurish bilan boshlab, mashg'ulotda talabaning yo'qligining sabablarini aniqlashgan. Talabani o'rganish kerakligiga ishonch hosil qilish uchun murabbiylar ko'p harakat qilishlari kerak edi. Bunday vaziyatda har bir mutaxassis buni xohlamaydi.

Uchinchidan, ijobiy natija olish uchun talabalarning ota-onalari yoki ularning qonuniy vakillari ishtirok etishi shart. Tadqiqotning ish tajribasiga ko'ra, bunday talabalarning aksariyati "tugatilmagan", "pansionat", "g'olibni yo'qotish" va "katta" maqomiga ega bo'lgan oilalarda tarbiyalanadi, passiv mavqega ega bo'lish yoki ta'lim muassasasi bilan hamkorlik qilishdan bosh tortmaslik kerak. Buning sabablari talabalarning (ko'pincha antisocial hayot tarzi) yoki tarbiya etishmasligidan (oilalarda, birinchi qarashda, juda gullab-yashnayotgan oilalarda) tarbiyalashda to'liq nogironlikdir.

To'rtinchidan, ishda kamida bitta natija olish uchun turli xil xizmatlarning integratsiyasi shovqin uchun majburiydir. Afsuski, tajribadan ma'lum bo'lishicha, bu shart, aslida majburiy bo'lib, aslida katta qiyinchilik bilan amalga oshiriladi. Boshqa idoralar va idoralar xodimlarining og'ir ish yuki va ba'zan ushbu muammolarni hal qilishni xohlamasliklari sababli ularning tushunmovchiligi shovqin bo'lmasligi mumkin, ularni ishdan bo'shatish osonroq.

Beshinchidan, nihoyatda zamonaviy talabalarni tavsiflash, shuni ta'kidlash kerakki, ularning ko'pchiligi yoshlar bilan ishlashni e'tiborga olmaganlar, bu talaba aholisi bilan kasbiy faoliyatga qiziqish yo'q, bu esa adaptiv fakultet talabalari tomonidan o'tkazilgan so'rovlar natijalari bilan tasdiqlanadi. Talabalarning javoblaridan faqatgina 12% respondentlar o'smirlarning deviant harakatlariga qarshi faol-ijobiy munosabatni ta'kidlashadi; Talabalarning 31 foizi faol-passiv munosabatni shakllantiradi, asosiy qismi esa 57 foizni befarq tutadi.

Shunday qilib, talabalarning ta'lim faoliyati uchun motivatsiyasini shakllantirish vazifasi eng muhimi, ayni paytda amalga oshirish juda qiyin. Ko'rib turganimizdek, asosiy yo'llar talabalarning nuqtai nazarini shakllantirishdan iborat: gandbol musobaqasi orqali talabalarlar bilan ijtimoiy ahamiyatga ega bo'lgan tadbirlar; jismoniy madaniyatning qadri potentsialini talabaning shaxsini tuzatish jarayonida xabardor qilish; Insoniy insonparvarlik qadriyatlariga, xayrixohlikka, yaxshilikka, adolatga, insonning ijobiy, muvaffaqiyatiga ishonish kabi yo'nalishlarni qabul qilish talabalarning qadriyatlar tizimida muhim ahamiyat kasb etadi va ular uchun shaxsiy ahamiyatga ega bo'lib, motivatsion komponentning muhim ko'rsatkichiga aylanadi.

Kelajakda gandbol mutaxassisining tayyorlik komponentini baholashdagi yondashuvlarni aniqlashning o'ziga xos tomoni - u faqat uning faoliyatida mavjud va uning komponentlari ko'nikmalaridan kelib chiqqan holda amalga oshiriladi. Qobiliyatlarining tipologiyasi va ularning nomenklaturasi tasniflashning noaniqligi nuqtai nazaridan bu jarayon qiyin va to'liq ishlab chiqilmagan. Bundan tashqari, tizimli yondashuv ularning tarkibiy qismlarining emas, balki ular o'rtasidagi munosabatlarni baholashni o'z ichiga oladi.

Shu asosda, ta'lim faoliyatiga tayyorgarlikning amaldagi komponentini baholash mahalliy darajada o'z choralarini aniqlashdan ko'ra, ko'nikmalarining o'zaro bog'liqligiga asoslangan bo'lishi kerak. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki (E.M.Ivanova) bunday munosabatlar ob'ektiv ishlarni o'rganish jarayonida juda aniq belgilanadi. Muammo juda ko'p miqdordagi asosiy harakatlarning tanlovidir.

Konstruktiv yechim mutaxassis uchun hal qiluvchi pedagogik va boshqaruv faoliyatining vazifalarini aniqlash uchun metodologik jihatdan to'g'ri tartibga asoslangan. Shu bilan birga, pedagogik faoliyat funksiyalari asosiy vazifa sifatida belgilanishi va boshqaruv faoliyati ob'ektiv harakatlar sifatida belgilanishi kerak.

Mutaxassisning uchta faoliyat sohasini (ta'lim, taraqqiyot, ta'lim) tanlash va ularning har birida biz to'rtta asosiy ishni (tashkilotni, rejalashtirishni, tartibga solishni, nazoratni) aniqlaymiz, natijada 12 xarakterli belgilar mavjud. Ular etarli deb hisoblanishi mumkin, chunki ular pedagogik faoliyatning asosiy yo'nalishlarini tavsiflaydi va kerakli bo'lganligi sababli ularning hech birining yo'qligi operativ komponentni qisqartirilgan, tugallanmagan holda o'rganishdir. Operatsion komponentni shakllantirish darajasi talabalarning qiyin yoshdagi talabalarga ta'lim berishga amaliy tayyorgarligini aks ettiradi.

Tayyorlik tuzilishini aniqlashda biz Chichikinning fikriga qo'shilmaymiz, shaxsiy xususiyatlar majmuini ajratib bo'lmaydi. Ushbu fikrga ko'ra, shaxsning faoliyati sifatni aniqlash o'rniga vositachilik qiladi. Ularning orasidagi ehtimoliy qaramlik bor. Mavzuning o'ziga xos xususiyatlari uning tarkibiy qismlarida bosmadan chiqadi, lekin ularning faoliyatida kompensatsiya beruvchi shaxsiy belgilar sharoitida ular bir xil sifatga ega bo'lgan shaxsiy xususiyatlar va ularning identifikatsiyalari turli qiymatiga ega bo'lishiga imkon beradi.

Ko'plab tadqiqotchilar kabi (T.E.Klimova, V.G.Ryndak, N.Ya.Saygushev, N.A. Zinchuk) biz mutaxassis tayyorlashga umumiy tayyorgarlik jarayonining muhim qismi, tayyorgarlikning ichki tuzilishidagi tabiiy o'zgarish sifatida uning tashqi shakllariga qaraymiz .

Bilimlarni tavsiflovchi ko'pgina xususiyatlardan: to'liqlik, chuqurlik, aniqlik, sistematiklik, kuch, miqyos, daraja, bir qator mualliflar (Bespalko, Dmitriy asoslari) to'liqligi va bilim darajasi ko'rsatkichlariga qaratiladi. Ehtimol, belgilangan belgilar yetarli va zarurdir. Axborotning to'liqligi haqidagi ko'rsatkichlar ular tomonidan ishlab chiqilgan test topshiriqlarining barcha to'plamlarida ko'rsatilgan ilmiy ma'lumotlarga muvofiq namoyish qilinadi.

Axborotning chuqurligining nisbiy ko'rsatkichi ularning darajalarining namoyishi - ko'paytirish, operatsion, analitik-sintetik, ijodiy [VP Bespalko, K.Denek, V. Chichikin]. To'liqlik va bilim darajasining belgilarini hisobga olib, kelajakda gandbol mutaxassisi tayyorligiga oid axborot komponentini xolisona ifodalash mumkin.

Ushbu komponent kelajak mutaxassisning nazariy tayyorgarligini aks ettiradi, bu uning gandbol mutaxassisining axloq tuzatish-tarbiyaviy faoliyati mazmuni, xarakterini haqidagi g'oyalaridan dalolat beradi.

Faoliyatning motivatsion komponenti, odatda, faoliyat ob'ektlarining dominantlari majmuasi sifatida belgilanadi. Ushbu motivasion omillarni uch guruhga ajratdik. Qiziqish manbai bilan bog'liq bo'lgan birinchi guruhga (nima uchun faoliyat mavzusi faol), uning ehtiyojlarini tasniflaymiz. Faktorlarning ikkinchi guruhi sababli aniqlangan faoliyat yo'nalishini tanlash sabablarini aniqlash bilan bog'liq. Uchinchi omil bu jarayonning mexanizmini amalga oshirish masalasi bilan bog'liq bo'lib, ular faoliyatda yoki o'rnatishda qiymatga yo'naltirilgan bo'ladi. Ko'rinishidan, ehtiyojlar, motivlar va munosabatlar tayyorlikning motivatsion tarkibiy qismining birinchi darajali elementlari elementlari bo'lib, boshqalari ulardan olinadi.

Insonning holati sifatida harakat qilish kerak, chunki faoliyat sub'ektining xatti-harakatini tartibga solish amalga oshiriladi. Ehtiyojlar tizimini parchalanishini amalga oshirish uchun faoliyat yondashuvidan kelib chiqqan holda, biz faoliyatning funktsiyalarini asos sifatida tanlaymiz. Inson ruhining asosiy funktsiyalari - aks ettirish, tartibga solish, aloqa (so'nggi ma'lumotlarga ko'ra, aloqa funktsiyasi tartibga solish funktsiyasiga kiritilgan) [A. Volkov,

G.N.Mikadze, GV Suxodolskiy]. Tadqiqotchilarning aytishicha, ularni amalga oshirish resurslarning mavjudligi bilan amalga oshirilishi mumkin. Shunday qilib, asosiy ehtiyojlar tizimi psixikaning asosiy funksiyalarining namoyishi sifatida ifodalanishi mumkin - aks ettirish, tartibga solish va resurslarni ta'minlash.

Motivatsion tarkibiy qismning navbatdagi elementi - sub'ektning harakatga muhtojligi to'g'risida xabardorligini aks ettiruvchi sabablar. Motivatsiyaning ehtiyojlaridan kelib chiqqanligi sababli ular shu tarzda yozilishi mumkin. Biz motiflarni tasniflashda foydalanadigan "psixikaning asosiy vazifalari" ning asosidir. Barcha motivlarning xilma-xilligi uch guruhga bo'linadi: bilim, tartibga solish va resurslarni qo'llab-quvvatlash, ularning har biri lotin mahsulotlarining tarkibiga ega. Muhtojlarning o'zgaruvchan ehtiyojlari va vaziyatni baholash bilan o'zaro bog'liqligi jarayoni motivatsiya sifatida tavsiflanadi.

Motivatsiyani shakllantirish bosqichi kelgusida ishlaydigan mutaxassisning tayyorlanish holatini tavsiflovchi inshootlarni shakllantirish bilan tugaydi. O'rnatish vositasi aks ettirish, dunyo ko'rinishi, ma'nolari, maqsadlari sifatida qayd etilgan qiymat yo'nalishlarini hosil qiladi. Qiymat yo'nalishining tayyorligiga o'rnatishning turlari bilan xarakterli bo'lishi mumkin, bu holda siz psixologiya (AT Volkov, Mind, V. Chitsin) ishlatadigan qurilmalar darajasining tipologiyasidan foydalanishingiz mumkin bo'ladi.

Adabiyotlar

1. Karomatovich I. A. PSYCHOLOGICAL FEATURES OF SPORTS ACTIVITIES OF HANDBALL PLAYERS //Web of Scientist: International Scientific Research Journal. – 2022. – T. 3. – №. 11. – C. 30-34.
2. Karomatovich I. A. et al. Assessment of Offensive and Defensive Technical-Tactical Actions of Handball Players in the Competition //Web of Scholars: Multidimensional Research Journal. – 2022. – T. 1. – №. 6. – C. 112-116.
3. Karomatovich I. A. Conducting Sports Holidays in Pre-School and Primary Educational Institutions //Web of Scholars: Multidimensional Research Journal. – 2022. – T. 1. – №. 6. – C. 153-157.
4. Karomatovich I. A., Navruzovna S. G. Technical and Tactical Training in Training Young Players //Web of Scholars: Multidimensional Research Journal. – 2022. – T. 1. – №. 6. – C. 132-136.
5. Karomatovich I. A., Todzhiddinovich S. U. Methodology for Developing Speed and Strength Abilities for Novice Boxers Method of Development of Speed-Power Abilities at Beginning Boxers //Web of Scholars: Multidimensional Research Journal. – 2022. – T. 1. – №. 6. – C. 185-190.
6. Qizi A. S. S. Teach handball to 19-20 year Olds using action games. – 2022.
7. Abduyeva S. AGE-SPECIFIC DYNAMICS OF ATTACK AND DEFENSE RESPONSE SPEED IN HANDBALL PLAYERS //ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz). – 2021. – T. 7. – №. 7.
8. Abduyeva S. THE ROLE OF HEALTHY MOTHERS AND FAMILIES IN THE DEVELOPMENT OF WOMEN'S SPORTS //ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz). – 2021. – T. 8. – №. 8.

9. Abduyeva S. THE ROLE AND IMPORTANCE OF PHYSICAL EDUCATION IN THE FAMILY //ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz). – 2021. – Т. 8. – №. 8.
10. Ikhomovich M. F. Methods of Developing Strength of 12-15 Year Old Football Players //European Journal of Innovation in Nonformal Education. – 2022. – Т. 2. – №. 1. – С. 273-276.
11. Ikhomovich M. F. FEATURES OF THE EDUCATIONAL AND TRAINING PROCESS OF YOUNG FOOTBALL PLAYERS AT THE STAGE OF INITIAL TRAINING //Web of Scientist: International Scientific Research Journal. – 2022. – Т. 3. – №. 02. – С. 1314-1320.
12. Ikhomovich M. F. YOSH FUTBOLCHILARNI TEXNIK VA TAKTIK TAYYORGARLIGINI OSHIRISH SAMARADORLIGI //INTEGRATION OF SCIENCE, EDUCATION AND PRACTICE. SCIENTIFIC-METHODICAL JOURNAL. – 2022. – Т. 3. – №. 6. – С. 97-102.
13. Ikhomovich M. F. Methodological Basis for The Formation of Football Training //Web of Scientist: International Scientific Research Journal. – 2022. – Т. 3. – №. 1. – С. 355-363.
14. Хайдаров У. Р. ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЕ ОБОСНОВАНИЕ МЕТОДИКИ РАЗВИТИЯ СКОРОСТНЫХ СПОСОБНОСТЕЙ СПРИНТЕРОВ УЧЕБНО-ТРЕНИРОВОЧНОЙ ГРУППЫ: 10.53885/edinres. 2021.59. 33.029 Хайдаров Улугбек Рустамович Магистрант Бухарского государственного университета Научный руководитель: Кадиров Рашид Хамидович Профессор кафедры Теории и методики физической культуры п. н. Бухарского государственного университета //Научно-практическая конференция. – 2021.
15. Sabirova Nasiba Rasulovna. THE MECHANISM OF IMPROVING THE PRIMARY TRAINING METHODS OF BASKETBALL SPORTS, TRAINING SKILLED BASKETBALL PLAYERS. Web of Scientist: International Scientific Research Journal . DOI: <https://doi.org/10.17605/OSF.IO/YMRTH> Published: Feb 28, 2022
16. SN Rasulovna. TOOLS FOR DEVELOPING SPECIAL PHYSICAL TRAINING AND PHYSICAL QUALITIES IN SPORTS GAMES. E-Conference Globe, 2021
17. FS Fazliddinov -Optimization of training workloads for primary group players 1025-1030 2022 Science and Education
18. F Fazliddinov - TECHNICAL AND TACTICAL TRAINING OF FOOTBALL PLAYERS Buxoro davlat universitetining Pedagogika instituti ..., 2021
19. Abdullaev M. J. Methodology of application games in the training of young athletes //European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences. – 2020. – Т. 8. – №. 11.
20. Samijonovich, T. S., Abdullaev Molecular & Clinical Medicine, 7(6), 2907-2914.
21. Abdullayev, M. J., Berdiyev, O. I., & Omonova, N. R. (2021). Methodology Of Organization Of" Physical Education And Sports" Lessons In Higher Educational Institutions. The American journal of social science and education innovations (TAJSSEI) SJIF-5.857 DOI-10.37547/TAJSSEI, 3(02), 312-320.

22. Абдуллаев, М. Ж. (2018). Swot-анализ в структуре информационных технологий физического воспитания. In Система менеджмента качества в вузе: здоровье, образованность, конкурентоспособность. Сб. науч. тр. VII Междунар. науч.-практ. конф (pp. 14-18).
23. Askarovich R. A. The Role of Three-Level Sports Competitions in the Education of Human Moral Qualities //Web of Scholars: Multidimensional Research Journal. – 2022. – Т. 1. – №. 6. – С. 106-111.
24. Sattorov A. E., Rustamov A. WAYS TO IMPROVE THE HEALTH OF STUDENTS THROUGH THE ORGANIZATION OF THREE-STAGE SPORTS COMPETITIONS IN UZBEKISTAN //Web of Scientist: International Scientific Research Journal. – 2022. – Т. 3. – №. 02. – С. 1121-1127.
25. Qizi A. S. S. The study of physical culture in central asia in the 16th and 18th centuries as a topical issue. – 2021.